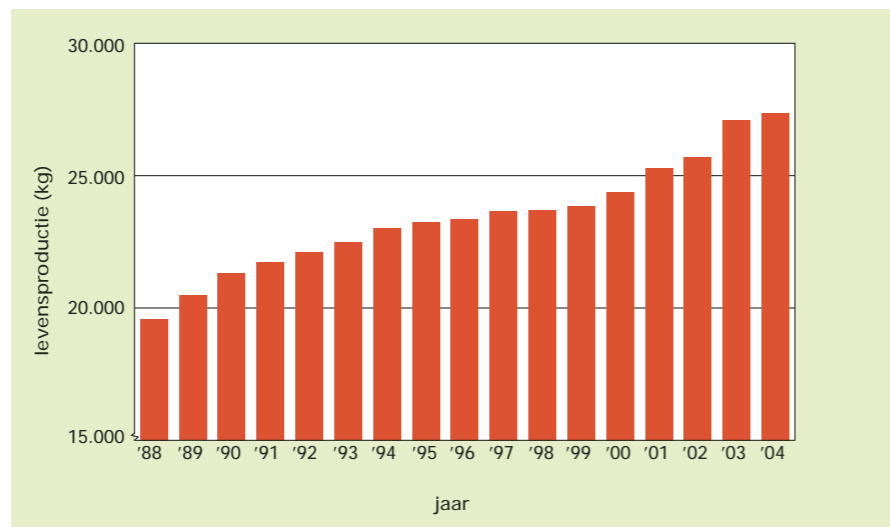

Levensproductie stijgt

Levensduur ontwikkelt zich ook in 2004 positief

Recente NRS-cijfers wijzen op een aanhoudende stijging van de levensduur van de Nederlandse melkkoeien. Bovendien houdt ook de opwaartse trend van de levensproductie aan.

In het eerste februari-nummer van Vee- teelt dit jaar analyseerde CRV-divisie NRS de levensduur van de Nederlandse melkkoe. Waar tot 1999 een neerwaartse trend zichtbaar was, steeg de totale levensduur tot 2061 dagen in 2003 (tabel

Figuur 1 – Ontwikkeling totale levensproductie van Nederlandse stamboekkoeien van 1988 t/m 2004

Tabel 1 – Levensduur en levensproductie van afgevoerde stamboekkoeien per jaar van afvoer (* betreft in 2004 een boekjaar, dat loopt van september 2003 tot en met augustus 2004, ** dagen tussen eerste kalfdatum en datum laatste monstername, *** dagen tussen geboorte en afvoerdatum, gegevens beschikbaar sinds 1993)

jaar afgev.	aantal koeien	dagen opfok	productieve levensduur**	dagen na laatste MPR	totale levensduur***	melkdgn. tot.	kg melk/koel/dag	gem. levensprod
2004 *	295.318	801	1207	57	2065	1087	25,1	27.279
2003	266.805	801	1204	56	2061	1082	25,1	27.109
2002	314.834	803	1147	73	2023	1033	24,9	25.693
2001	335.771	803	1133	91	2027	1023	24,7	25.290
2000	332.116	803	1092	109	2004	990	24,6	24.381
1999	377.714	803	1083	96	1982	977	24,2	23.655
1998	368.869	803	1103	98	2004	997	23,9	23.850
1997	361.534	802	1110	89	2001	1003	23,6	23.695
1996	380.074	801	1122	87	2010	1003	23,2	23.250
1995	369.799	800	1149	105	2054	1022	22,9	23.360
1994	323.238	801	1151	118	2070	1018	22,6	23.018
1993	369.409	800	1132	124	2056	1004	22,4	22.472
1992	360.037	799	1131	—	—	1002	22,1	22.106
1991	385.458	798	1137	—	—	999	21,8	21.739
1990	316.126	798	1139	—	—	998	21,4	21.316
1989	348.826	800	1124	—	—	986	20,8	20.470
1988	336.918	799	1110	—	—	975	20,1	19.593

1). Onlangs maakten NRS-onderzoekers op basis van het afgesloten boekjaar, dat van september tot en met augustus loopt, opnieuw de balans op. Naast levensduur (nu 2065 dagen) zet ook bij levensproductie de stijgende trend zich door (tabel 1 en figuur 1).

Levensproductie in de lift

De totale levensduur is de som van drie perioden in een koeienleven: de opfok, de periode waarin de koe melk geeft en tot slot de dagen tussen de laatste melkcontrole en afvoer. De opfokperiode blijft, ondanks stemmen die opgaan voor het versneld opfokken van jongvee, stabiel op ruim 800 dagen (2.02 jaar). Daarentegen stijgt de productieve levensduur, zeker de laatste vier jaar, tot in totaal 1207 dagen voor de stamboekkoeien die het afgelopen boekjaar werden afgevoerd. Al met al leeft de Nederlandse melkkoe 2065 dagen.

NRS-onderzoeker Ite Hamming benadrukt dat de stijgende levensduur niet

Koe leeft gemiddeld vijf jaar en zeven maanden

per definitie iets zegt over de vitaliteit van de koeien. 'Het afvoerbeleid van veehouders is van veel factoren afhankelijk. Door politieke besluiten of prijsontwikkelingen op de exportmarkt kunnen veehouders er bijvoorbeeld voor kiezen hun koeien langer door te melken.' Eerdere analyses die de trend in levensduur in kaart brachten, hadden betrekking op de leeftijd van het gemiddeld aanwezige vee. Sinds februari gebruikt NRS de afvoergegevens van Nederlandse stamboekkoeien. Hiermee ontstaat een direct overzicht van de levensduur. De gemiddelde leeftijd wordt namelijk door veel factoren beïnvloed.

Langer leven en produceren is mooi, maar de levensproductie weegt voor veehouders minstens zo zwaar. Zeker tegen het licht van kostprijsverlaging voldoet een koe wanneer ze veel melk kan produceren in haar totale leven. De melkcontrolecijfers van oktober duiden op een stabilisatie van de lactatieproductie. Figuur 1 illustreert dat in de levensproductie juist een forse toename waarneembaar is. De stijging komt de laatste jaren vooral op rekening van een toename in het aantal melkdagen, terwijl de melkproductie per dag afvlakt. Dit sluit aan bij de consolidatie die uit de MPR-cijfers van het laatste boekjaar blijkt.

De cijfers spreken duidelijke taal. Een hogere levensproductie kan samengaan met een langere levensduur. Hamming: 'Wat uit de cijfers in ieder geval blijkt is dat Nederlandse veehouders in staat gebleken zijn om de productieomstandigheden te verbeteren. Ondanks de productietoename waren veehouders niet genoodzaakt dieren sneller af te voeren.'

Tijmen van Zessen

Koepad

Professor Rommert Politiek is één van de tien genomineerden voor de verkiezing 'De Grootste Wageninger'. Wageningen Universiteit organiseert deze verkiezing parallel aan de verkiezing van de Grootste Nederlander, waarvoor op dit moment niet de beoogde winnaar Willem van Oranje maar – een beetje tot schrik van de organisatoren – Pim Fortuyn aan de leiding gaat. In het Wageningse Universiteitsblad zet de redactie de kwaliteiten van Rommert Politiek nog eens uitvoerig uiteen.

Southlandfokker. Johan van Beek neemt al jaren met zijn zwartbonte Ronnie's en Diena's – met succes – deel aan regionale en landelijke keuringen. Recent nog, tijdens de NRM 2004, veroverde hij het reservekampioenschap bij de – roodbonte – vaarzen met Southland Belle. Van Beek kent het keuringsveld niet alleen als deelnemer, maar ook als jurylid. Hij jureerde zowel op nationale als internationale keuringen.

Daarnaast slaagde Van Beek erin topstieren in binnen- en buitenland te leveren.

Rommert Politiek

Johan van Beek

Erik Laarhuis

Dankzij het onderzoek van de voormalig hoogleraar Veeteeltwetenschap is de fokkerij van de Nederlandse melkkoe, het nationale symbool, op een geheel nieuwe leest geschoeid. Het Wageningse blad refereert aan Politieks promotie-onderzoek (in 1957) waarin hij aantoonde dat selectie op eiwitgehalte mogelijk én nodig was, want kaas is voor Nederland immers het belangrijkste product dat van melk wordt gemaakt. In 1968 volgde zijn benoeming tot fokkerijprofessor. Hij maakte zich in de jaren zeventig niet geliefd door de Nederlandse fokkerij te kritiseren. De FH-fokkerij bevond zich op een doodspoor was zijn conclusie, hij pleitte voor het gebruik van Amerikaanse Holsteinstieren en hij introduceerde het principe van de fokwaardeschattingmethoden zoals die tegenwoordig nog gebruikt worden. Opmerkelijk daarbij: Politiek trok hoogstpersoonlijk het land in om op keuringen en fokkerij-avonden zijn visie bij boeren uit te dragen.

Tijdens de HHH-show in Zwolle is Johan van Beek uit Teteringen uitgeroepen tot fokker van jaar. De journalistenjury prees de veelzijdigheid van de

Stieren als Marker, Ronnie, Vitus en Drake, ze dragen allemaal de stalnaam Southland. Maar ook een van de hoogste DPS-stieren van dit moment, Dynasty, is afkomstig uit een koefamilie van Van Beek.

Het HHH-bestuur heeft daarnaast KI Kampen tot fokkerij-ambassadeur uitgeroepen. Met de keus voor een organisatie week HHH af van de gebruikelijke lijn om een prominente persoonlijkheid die titel te gunnen. KI Kampen, gevestigd in Dalfsen, viert komend jaar haar 25-jarig bestaan. Aanvankelijk werden vooral Fries-Hollandse stieren getest, later ging KI Kampen onder leiding van directeur Gerard Vosman vrijwel volledig over op het testen van HF-stieren. Na slechte ervaringen met Amerikaanse proefstieren werd ingezet op stieren uit Nederlandse koefamilies. Daarbij werd vooral geselecteerd aan de hand van absolute productieve exterieurcijfers. Met actuele fokstieren als Taco en Fitlist heeft KI Kampen naar oordeel van HHH het imago van de Nederlandse fokkerij een goede dienst bewezen. Erik Laarhuis, foktechnicus bij Kampen, nam de prijs in ontvangst.

